

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI

DEPARTAMENT INFRASTRUKTURY

KIN.410.001.02.2016

Nr ewid. 140/2016/P/16/001/KIN

Informacja o wynikach kontroli

WYKONANIE BUDŻETU PAŃSTWA W 2015 R. W CZĘŚCI 21 – GOSPODARKA MORSKA

Warszawa maj 2016 r.

Misja *Najwyższej Izby Kontroli jest dbałość o gospodarność i skuteczność w służbie publicznej dla Rzeczypospolitej Polskiej*

Wizja *Najwyższej Izby Kontroli jest cieszący się powszechnym autorytetem najwyższy organ kontroli państwowej, którego raporty będą oczekiwanym i poszukiwanym źródłem informacji dla organów władzy i społeczeństwa*

**Informacja o wynikach kontroli
wykonanie budżetu państwa w 2015 r.
w części 21 – Gospodarka morską**

Dyrektor Departamentu Infrastruktury

Tomasz Emiljan

Zatwierdzam:

Krzysztof Kwiatkowski

Prezes

Najwyższej Izby Kontroli

Warszawa, *16.05.* 2016 r.

Najwyższa Izba Kontroli
ul. Filtrowa 57
02-056 Warszawa
tel./fax: 22 444 50 00
www.nik.gov.pl

Spis treści

I. Wprowadzenie	4
II. Ocena kontrolowanej działalności	7
1. Ocena ogólna.....	7
2. Sprawozdawczość	8
III. Wyniki kontroli wykonania budżetu państwa i budżetu środków europejskich w części 21 – Gospodarka morską.....	9
1. Dochody budżetowe	9
2. Wydatki budżetu państwa i budżetu środków europejskich	10
2.2 Wydatki budżetu środków europejskich	14
IV. Informacje dodatkowe.....	19
Załączniki.....	20

I. Wprowadzenie

Wykonanie budżetu państwa w części 21 – Gospodarka morska, realizowane było w roku 2015 przez dysponenta głównego, którym do 15 listopada 2015 r. był Minister Infrastruktury i Rozwoju, a od 15 listopada 2015 r. Minister Gospodarki Morskiej i Żeglugi Śródlądowej¹ oraz osiem jednostek budżetowych (dysponentów III stopnia)². W ramach części 21 finansowane były zadania z zakresu: transportu morskiego i żeglugi morskiej; obszarów morskich; portów i przystani morskich; przemysłu stoczniowego; ochrony środowiska morskiego oraz gospodarowania mieniem przez przedsiębiorstwa państwowe i spółki z udziałem Skarbu Państwa, funkcjonujące w obszarze gospodarki morskiej. Ministrowi właściwemu do spraw gospodarki morskiej podlegały urzędy morskie. Minister sprawował nadzór nad Akademią Morską w Gdyni, Akademią Morską w Szczecinie oraz izbami morskimi i Odwoławczą Izbą Morską w Gdańsku z siedzibą w Gdyni.

Celem kontroli była ocena wykonania ustawy budżetowej na rok 2015 w części 21 – Gospodarka morska.

Zakres kontroli obejmował:

- wykonanie dochodów budżetu państwa, przy czym zgodnie z założeniami przyjętymi do kontroli wykonania budżetu państwa w 2015 r. kontrolę dochodów budżetowych w tej części ograniczono do przeprowadzenia analizy porównawczej danych ujętych w rocznym sprawozdaniu Rb-27 z wynikami roku ubiegłego;
- wykonanie wydatków budżetu państwa i budżetu środków europejskich³, w tym efekty uzyskane w wyniku ich realizacji⁴,
- prawidłowość sporządzenia rocznych sprawozdań budżetowych za rok 2015 oraz sprawozdań za IV kwartał 2015 r. w zakresie operacji finansowych,
- realizację wniosku pokontrolnego sformułowanego po poprzedniej kontroli budżetowej,
- nadzór i kontrolę sprawowaną przez dysponenta części budżetu państwa w trybie art. 175 ust. 1 i 2 ustawy o finansach publicznych⁵.

Dochody budżetu państwa zrealizowane w 2015 r. w części 21 wyniosły 18.838,3 tys. zł, tj. 0,0065 % zrealizowanych dochodów budżetu państwa ogółem⁶, w tym 1.235,0 tys. zł stanowiły dochody zrealizowane przez jednostkę kontrolowaną – MG MiŻŚ (dysponenta III stopnia)⁷.

W 2015 r. w części 21 zrealizowano wydatki budżetu państwa w wysokości 463.246,0 tys. zł, tj. 0,14 % zrealizowanych wydatków budżetu państwa ogółem⁸, w tym 26.872,0 tys. zł stanowiły wydatki zrealizowane przez jednostkę kontrolowaną. Z budżetu środków europejskich wydatkowano w 2015 r. kwotę 400.674,8 tys. zł⁹ (kontrolowana jednostka nie wydatkowała żadnej kwoty).

W Ministerstwie Infrastruktury i Rozwoju, przekształconym w trakcie roku budżetowego w Ministerstwo Rozwoju¹⁰, nie sporządzono na dzień 15 listopada 2015 r. sprawozdań, o których mowa w § 6 ust. 3

¹ Zwanego dalej również Ministrem.

² W tym: ministerstwo obsługujące Ministra – czynności dysponenta III stopnia wykonywało Biuro Dyrektora Generalnego Ministerstwa Infrastruktury i Rozwoju (MIR), a następnie Ministerstwa Gospodarki Morskiej i Żeglugi Śródlądowej (MG MiŻŚ), trzy urzędy morskie, trzy izby morskie oraz Morska Służba Poszukiwania i Ratownictwa.

³ Zwanych dalej również środkami UE.

⁴ Z uwzględnieniem kontroli wydatków poniesionych w wybranych najważniejszych obszarach działalności państwa.

⁵ Dz. U. z 2013 r. poz. 885 ze zm., zwanej dalej również ufp.

⁶ Wg stanu na 7 kwietnia 2015 r.

⁷ MG MiŻŚ zostało utworzone na podstawie § 1 ust. 1 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 grudnia 2015 r. w sprawie utworzenia Ministerstwa Gospodarki Morskiej i Żeglugi Śródlądowej (Dz. U. poz. 2078), które wchodziło w życie z dniem ogłoszenia z mocą obowiązującą od 16 listopada 2015 r., w zakresie dot. działu gospodarka morska.

⁸ Wg stanu na 7 kwietnia 2015 r.

⁹ Tj. 0,59 % zrealizowanych w 2015 r. wydatków budżetu środków europejskich (wg stanu na 7 kwietnia 2015 r.).

¹⁰ Na podstawie rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 grudnia 2015 r. w sprawie utworzenia Ministerstwa Rozwoju oraz zniesienia Ministerstwa Gospodarki (Dz. U. poz. 2076), które wchodziło w życie z dniem ogłoszenia, z mocą od dnia 16 listopada 2015 r. Ministerstwo Rozwoju zachowało REGON i NIP, należący przed przekształceniem do MIR.

rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 16 stycznia 2014 r. w sprawie sprawozdawczości budżetowej¹¹.

W związku z rozporządzeniami Prezesa Rady Ministrów z dnia 17 listopada 2015 r. w sprawie szczegółowego zakresu działania: Ministra Gospodarki Morskiej i Żeglugi Śródlądowej¹², Ministra Rozwoju¹³, Ministra Infrastruktury i Budownictwa¹⁴, Minister Gospodarki Morskiej i Żeglugi Śródlądowej podpisał z Ministrem Rozwoju oraz Ministrem Infrastruktury i Budownictwa porozumienia, dotyczące prowadzenia w jego imieniu spraw związanych z realizacją zadań ujętych w części 21 – Gospodarka morska, w celu zapewnienia ciągłości realizacji zadań w zakresie dochodów i wydatków budżetu państwa oraz budżetu środków europejskich w 2015 r.:

- 1) Porozumienie z dnia 23 grudnia 2015 r., zawarte pomiędzy Ministrem Gospodarki Morskiej i Żeglugi Śródlądowej a Ministrem Rozwoju, miało zapewnić ciągłość realizacji zadań dysponenta środków trzeciego stopnia w zakresie dochodów i wydatków budżetu państwa oraz budżetu środków europejskich w 2015 roku¹⁵. Na mocy tego porozumienia Minister Gospodarki Morskiej i Żeglugi Śródlądowej zobowiązał się, że udzieli Ministrowi Rozwoju stosownych upoważnień do prowadzenia w jego imieniu spraw będących w zakresie działania dysponenta trzeciego stopnia, ujętych w planie finansowym budżetu państwa część 21 – Gospodarka morska. Porozumienie ustalało, że wskazane zadania będą realizowane przez pracowników, którzy dotychczas prowadzili sprawy części 21, zgodnie z procedurami obowiązującymi w byłym Ministerstwie Infrastruktury i Rozwoju, po uprzedniej akceptacji wydatków przez Ministra Gospodarki Morskiej i Żeglugi Śródlądowej lub osoby przez niego upoważnione. Na mocy „Porozumienia”, Ministerstwo Rozwoju umożliwiło MG MiŻŚ korzystanie z systemu Quorum¹⁶, w celu prowadzenia rachunkowości w roku 2015 oraz sporządzania sprawozdań budżetowych i finansowych za rok 2015.
- 2) Porozumienie z dnia 31 grudnia 2015 r., zawarte pomiędzy Ministrem Gospodarki Morskiej i Żeglugi Śródlądowej a Ministrem Infrastruktury i Budownictwa¹⁷, miało zapewnić ciągłość realizacji zadań w zakresie dochodów i wydatków budżetu państwa oraz budżetu środków europejskich w 2015 roku, w dziale żegluga śródlądowa¹⁸ oraz ujętych w planie finansowym budżetu państwa część 21 – Gospodarka morska. Na mocy tego porozumienia Minister Gospodarki Morskiej i Żeglugi Śródlądowej zobowiązał się, że udzieli stosownych pełnomocnictw i upoważnień do prowadzenia w jego imieniu spraw m.in. w zakresie: realizacji budżetu, w tym zaciągniętych zobowiązań przez byłe Ministerstwo Infrastruktury i Rozwoju; prowadzenia rachunkowości; sporządzenia, podpisywania i przekazywania sprawozdań budżetowych, finansowych i innych wymaganych przepisami prawa. Porozumienie ustalało, że ww. zadania będą realizowane przez pracowników dotychczas prowadzących sprawy w zakresie gospodarki morskiej i żeglugi śródlądowej, zgodnie z procedurami obowiązującymi w byłym Ministerstwie Infrastruktury i Rozwoju, po uprzedniej akceptacji wydatków przez Ministra Gospodarki Morskiej i Żeglugi Śródlądowej lub osoby przez niego upoważnione.

Porozumienia, w zakresie realizacji zadań ujętych w części 21 – Gospodarka morska, wchodziły w życie z dniem ich podpisania, z mocą od 16 listopada 2015 r. i obowiązywały do 31 grudnia 2015 r., przy

¹¹ Dz. U. poz. 119, ze zm.

¹² Dz. U. poz. 1909, ze zm.

¹³ Dz. U. poz. 1895.

¹⁴ Dz. U. poz. 1907, ze zm.

¹⁵ Porozumienie obejmowało również zapewnienie ciągłości realizacji zadań związanych z obsługą finansowo-księgową Urzędów Żeglugi Śródlądowej.

¹⁶ Ewidencja księgową była prowadzona elektronicznie przy użyciu systemu informatycznego Quorum firmy QNT Systemy Informatyczne Sp. z o.o. wersja – 7.10 moduł F_K i wersja 7.10 moduł Fundusze.

¹⁷ Ministerstwo Infrastruktury i Budownictwa, powstało na podstawie rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 grudnia 2015 r. w sprawie utworzenia Ministerstwa Infrastruktury i Budownictwa (Dz. U. poz. 2080). Rozporządzenie wchodziło w życie z dniem ogłoszenia, z mocą obowiązującą od dnia 16 listopada 2015 r. w części dotyczącej włączenia do tego ministerstwa komórek organizacyjnych byłego Ministerstwa Infrastruktury i Rozwoju.

¹⁸ Części budżetu państwa 69, z zachowaniem do 31 grudnia 2015 r. poprzedniej kwalifikacji części budżetowej, tj. 39 –Transport.

czym dla spraw związanych ze sprawozdawczością budżetową i finansową za 2015 r. – do czasu zakończenia tych spraw¹⁹.

Zarządzeniem nr 1 Dyrektora Generalnego Ministerstwa Gospodarki Morskiej i Żeglugi Śródlądowej z dnia 11 grudnia 2015 r. ustalony został tymczasowy tryb pracy w MGMiŻŚ, zgodnie z którym do dnia wejścia w życie nowych regulacji prawnych, w odniesieniu do spraw i pracowników obsługujących sprawy z zakresu działu gospodarka morską stosowane były dotychczasowe zarządzenia i inne akty wewnętrzne Dyrektora Generalnego Ministerstwa Infrastruktury i Rozwoju²⁰.

Kontrola została przeprowadzona na podstawie art. 2 ust. 1 ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli²¹.

¹⁹ W zakresie dot. działu administracji rządowej żegluga śródlądowa, porozumienie obowiązywało z mocą od 27 listopada 2015 r. oraz ustalało, że wszelkie czynności dokonane w zakresie tego działu od 27 listopada 2015 r. pozostają w mocy i zostaną rozliczone w ramach części 39 – Transport.

²⁰ W dniu 20 stycznia 2016 r. MGMiŻŚ nadany został statut – zarządzeniem nr 10 Prezesa Rady Ministrów z dnia 20 stycznia 2016 r. w sprawie nadania statutu Ministerstwu Gospodarki Morskiej i Żeglugi Śródlądowej (M.P. poz.81).

²¹ Dz. U. z 2015 r. poz.1096 oraz z 2016 r. poz.677.

II. Ocena kontrolowanej działalności

1. Ocena ogólna

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie²² wykonanie budżetu państwa w 2014 roku w części 21 – Gospodarka morską. Podstawę do sformułowania tej oceny stanowiły poniższe ustalenia kontroli.

Dochody w części 21 zaplanowano²³ w kwocie 17.278,0 tys. zł, a zrealizowano w kwocie 18.838,3 tys. zł, tj. 109% kwoty planowanej.

Wydatki budżetu państwa zaplanowane w wysokości 479.537,0 tys. zł zrealizowano w kwocie 463.246,0 tys. zł, tj. 96,6% planu po zmianach. Były one zrealizowane w sposób gospodarny i celowy, co potwierdzają opisane w dalszej części osiągnięte efekty i mierniki, a także zbliżony do 100% poziom wykonania tych wydatków.

Wydatki majątkowe zrealizowano w wysokości 99.982,3 tys. zł (w tym 73.079,3 tys. zł współfinansowane ze środków UE), tj. 89,9% planu po zmianach. Wydatki majątkowe zaplanowane zostały rzetelnie, a dokonane w trakcie roku zmiany w planie wydatków wynikały z konieczności zapewnienia bieżącego finansowania zadań.

Wydatki budżetu środków europejskich wyniosły 400.675,0 tys. zł i stanowiły 91,4% planu po zmianach. Wydatki zrealizowane zostały zgodnie z planem finansowym i umowami o dofinansowanie. Środki wydatkowane w okresie kwalifikowalności w sposób gospodarny oraz rzetelnie udokumentowano. W wyniku realizacji zadań osiągnięto cele ustalone we wnioskach o dofinansowanie.

Pomimo zmiany, w ciągu roku budżetowego, organu dysponującego częścią 21 – Gospodarka morską i powołania od 16 listopada 2015 r. Ministra Gospodarki Morskiej i Żeglugi Śródlądowej, jako nowego dysponenta, księgi rachunkowe tej części budżetowej prowadzone były do 31 grudnia 2015 r. nadal w tym samym systemie księgowym i zamknięte na ten dzień w Ministerstwie Infrastruktury i Budownictwa. Fakt prowadzenia ksiąg rachunkowych przez inną jednostkę niż sprawozdająca, jakkolwiek niekorzystnie wpłynął na przejrzystość finansów publicznych, to był konieczny z punktu widzenia kontynuacji działalności dysponenta części 21 – Gospodarka morską w 2015 r.

Porozumienia z dnia 23 grudnia 2015 r. i 31 grudnia 2015 r. zawarte przez Ministra Gospodarki Morskiej i Żeglugi Śródlądowej odpowiednio z Ministrem Rozwoju oraz Ministrem Infrastruktury i Budownictwa, nie posiadały stosownej podstawy prawnej²⁴.

W ocenie Najwyższej Izby Kontroli, powyższe działania wpłynęły wprawdzie niekorzystnie na przejrzystość finansów publicznych, ale nie miały wpływu na realizację budżetu i zapewniły kontynuację działalności Ministerstwa.

Podkreślić również należy, że nadzór i kontrola nad wykonywaniem budżetu państwa w 2015 r. sprawowane były przez Ministra w sposób zgodny z art. 175 ust. 1 i ust. 2 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych.

Kalkulacja oceny ogólnej wykonania budżetu państwa w części 21 – Gospodarka morską przedstawiona została w załączniku nr 5 do niniejszej informacji.

²² W kontroli wykonania budżetu państwa w 2015 roku Najwyższa Izba Kontroli stosuje następujące oceny: pozytywna i negatywna. W przypadku gdy nie zostały spełnione kryteria dla oceny pozytywnej lub negatywnej stosuje się ocenę opisową.

²³ Ustawą budżetową z dnia 15 stycznia 2015 r. (Dz. U. poz. 153) oraz ustawą z dnia 16 grudnia 2015 r. o zmianie ustawy budżetowej na rok 2015 (Dz. U. poz. 2195).

²⁴ Art. 38 ust. 1 ustawy z dnia 4 września 1997 r. o działach administracji rządowej, nie jest wystarczającą podstawą prawną porozumień, gdyż nie daje podstaw do przekazywania innym organom swoich kompetencji (Dz.U. z 2016 r. poz. 543.).

2. Sprawozdawczość

Najwyższa Izba Kontroli opiniuje pozytywnie prawidłowość sporządzania przez dysponenta części 21 – Gospodarka morską rocznych/łącznych sprawozdań za 2015 r. i sprawozdań jednostkowych Ministerstwa Gospodarki Morskiej i Żeglugi Śródlądowej:

- o stanie środków na rachunkach bankowych państwowych jednostek budżetowych (Rb-23),
- z wykonania planu dochodów budżetowych (Rb-27),
- z wykonania planu wydatków budżetu państwa (Rb-28),
- z wykonania planu wydatków budżetu państwa w zakresie programów realizowanych ze środków pochodzących z budżetu UE oraz niepodlegających zwrotowi środków z pomocy udzielanej przez państwa członkowskie EFTA, z wyłączeniem wydatków na realizację Wspólnej Polityki Rolnej (Rb-28 Programy),
- z wykonania planu wydatków budżetu środków europejskich, z wyłączeniem wydatków na realizację Wspólnej Polityki Rolnej (Rb-28 UE),
- z wykonania wydatków budżetu państwa oraz budżetu środków europejskich w układzie zadaniowym (Rb-BZ1),
- o stanie należności oraz wybranych aktywów finansowych (Rb-N) i zobowiązań według tytułów dłużnych oraz poręczeń i gwarancji (Rb-Z), w zakresie operacji finansowych za IV kwartał 2015 r.

Sprawozdania łączne zostały sporządzone przez dysponenta części 21 na podstawie sprawozdań jednostkowych (własnych i podległych jednostek). Kwoty wykazane w sprawozdaniach jednostkowych kontrolowanej jednostki (dysponent III stopnia) były zgodne z danymi wynikającymi z ewidencji księgowej. Przyjęta koncepcja systemu kontroli zarządczej zapewniała w sposób racjonalny kontrolę prawidłowości sporządzonych sprawozdań budżetowych, w tym z budżetu środków europejskich, sprawozdań w zakresie operacji finansowych, z uwzględnieniem sprawozdań dysponenta III stopnia. Kontrolowane sprawozdania zostały sporządzone terminowo i prawidłowo pod względem merytorycznym i formalno-rachunkowym.

III. Wyniki kontroli wykonania budżetu państwa i budżetu środków europejskich w części 21 – Gospodarka morską

1. Dochody budżetowe

1.1. Realizacja dochodów budżetowych

W ustawie budżetowej na rok 2015, dochody budżetu państwa w części 21 – Gospodarka morską, zostały zaplanowane w kwocie 17.278,0 tys. zł, a ich realizacja wyniosła 18.838,3 tys. zł, tj. 109% kwoty planowanej i 91,6% dochodów wykonanych w 2014 r. (20.569,8 tys. zł). Główną część dochodów, tj. aż 17.233,9 tys. zł²⁵ zrealizowano w dziale 600 – Transport i łączność. Należały do nich w szczególności: wpłata części kary umownej za zwłokę w realizacji robót budowlanych w ramach inwestycji „Modernizacja Toru Wodnego Świnoujście – Szczecin” (3.665,2 tys. zł); opłaty z różnych tytułów, tj. za wydanie dokumentów żeglarskich, certyfikatów, kart bezpieczeństwa, rejestracji jednostek pływających, za przeprowadzenie inspekcji, egzaminów i legalizacji dokumentów, zezwoleń na wykonywanie prac podwodnych (5.785,9 tys. zł) oraz wpłaty z tytułu najmu i dzierżawy składników majątkowych Skarbu Państwa (2.697,5 tys. zł).

Dochody dysponenta III stopnia wyniosły 1.235,0 tys. zł, tj. 111,8% kwoty zaplanowanej na rok 2015 po zmianach. Najwyższą pozycję – 753,0 tys. zł, stanowiły dochody uzyskane z tytułu opłaty za wydanie pozwolenia na wznoszenie i wykorzystywanie sztucznych wysp, konstrukcji i urządzeń w polskich obszarach morskich oraz pierwsza rata dodatkowej opłaty m.in. za zajęcie wyłącznej strefy ekonomicznej pod sztuczną wyspę, na podstawie art. 27b ustawy z dnia 21 marca 1991 r. o obszarach morskich Rzeczypospolitej Polskiej i administracji morskiej²⁶.

Dane dotyczące dochodów budżetowych przedstawiono w tabeli stanowiącej załącznik nr 1 do niniejszej informacji.

1.2. Należności pozostałe do zapłaty

Na koniec 2015 r. wystąpiły należności pozostałe do zapłaty w kwocie 22.919,7 tys. zł, w tym zaległości – 22.419,3 tys. zł. W porównaniu do stanu na koniec 2014 roku należności ogółem były niższe o 3.502,8 tys. zł, tj. o 13,3%, natomiast zaległości były wyższe o 19.732,0 tys. zł, tj. o 734,3%. Zaległości budżetowe powstały głównie przy realizacji dochodów przez urzędy morskie z tytułu najmu i dzierżawy składników majątkowych, grzywien i innych kar pieniężnych, w tym przede wszystkim kar umownych od osób prawnych i innych jednostek organizacyjnych.

Największa kwotowo zaległość wystąpiła w Urzędzie Morskim w Szczecinie z tytułu kary umownej w kwocie 20.493,1 tys. zł nałożonej na wykonawcę za zwłokę przy realizacji prac w ramach inwestycji pn. „Modernizacja toru wodnego Świnoujście – Szczecin (Kanał Piastowski i Mieliński) – etap II, strona wschodnia i zachodnia”. Wskazana zaległość powstała po przekształceniu należności, wykazanej na koniec roku 2014 z tytułu naliczenia tej kary umownej. Do czasu zakończenia kontroli w ww. sprawie toczyło się postępowanie sądowe, wdrożone z powództwa wykonawcy, którego przedmiotem było m.in. zmiarkowanie kary umownej, z tytułu której powstały zaległości na rzecz Skarbu Państwa.

Pozostałe – wysokie zaległości wystąpiły w: Morskiej Służbie Poszukiwania i Ratownictwa w Gdyni – w kwocie 165,5 tys. zł z tytułu kar umownych nałożonych na kontrahenta za nieterminowe wykonanie budowy statków ratowniczych oraz Urzędzie Morskim w Słupsku – w kwocie 118,0 tys. zł należnej od dłużnika, w stosunku do którego postępowanie egzekucyjne zostało umorzone z uwagi na brak majątku oraz z powodu nieustalenia miejsce jego pobytu.

²⁵ Stanowiącej 91,5% wszystkich dochodów.

²⁶ Dz. U. z 2013 r. poz. 934, ze zm.

2. Wydatki budżetu państwa i budżetu środków europejskich

2.1. Wydatki budżetu państwa

W ustawie budżetowej na rok 2015, wydatki budżetu państwa w części 21, zostały zaplanowane w wysokości 395.567,0 tys. zł. Zostały one zaplanowane w układzie klasyfikacji budżetowej z uwzględnieniem założeń przyjętych do planowania budżetu państwa²⁷. Przy planowaniu uwzględniono przede wszystkim realizację programu wieloletniego „Program ochrony brzegów morskich”²⁸.

Zaplanowane w ustawie budżetowej wydatki, w trakcie roku zostały zwiększone decyzjami Ministra Finansów, z zachowaniem zasad legalności, środkami z rezerw celowych o kwotę 85.414,0 tys. zł, z przeznaczeniem na:

- a) realizację m.in. następujących projektów:
 - „Modernizacja toru wodnego Świnoujście – Szczecin (Kanał Piastowski i Mieliński – etap II, strona wschodnia i zachodnia)” (12.536,0 tys. zł),
 - „Modernizacja infrastruktury zapewniającej dostęp do portów w Świnoujściu i Szczecinie – oznakowanie nawigacyjne” (3.673,0 tys. zł),
 - „Ochrona brzegów morskich Pobrzeża Koszalińskiego” (23.187,0 tys. zł),
 - „Ochrona brzegów morskich na wysokości Łeby, Rowów i Ustki” (19.401,0 tys. zł),
 - „Ochrona brzegów morskich w granicach Centralnego Poligonu Sił Powietrznych Wicko Morskie” (1.006,0 tys. zł),
 - „Zabezpieczenie brzegów Morza Bałtyckiego będących w administracji Urzędu Morskiego w Gdyni” (2.327,0 tys. zł),
 - „Krajowy System Bezpieczeństwa Morskiego (KSBM), etap I i IIA” (10.670,0 tys. zł),
- b) częściowe sfinansowanie zobowiązania wynikającego z zawartej przed Sądem Okręgowym w Słupsku ugody z firmą Strabag Hydrotech Sp. z o.o. (500,0 tys. zł),
- c) realizację zadania pn. „Podłączenie obiektów Bazy Oznakowania Nawigacyjnego Urzędu Morskiego w Szczecinie do kolektora ściekowego w ul. Światowida w Szczecinie” (618,0 tys. zł),
- d) wynagrodzenia pracowników szkół wyższych (9.332,0 tys. zł);
- e) modernizację wejścia do portu wewnętrznego (w Gdańsku), Etap II – przebudowa szlaku wodnego na Martwej Wiśle i Motławie (1.319,0 tys. zł);
- f) ochronę brzegów morskich na wschód od portu Darłowo (338,0 tys. zł);
- g) modernizację toru wodnego Świnoujście – Szczecin do głębokości 12,5 m – prace przygotowawcze (202,0 tys. zł);
- h) zintegrowany system oznakowania nawigacyjnego z elementami e-navigation – prace przygotowawcze (56,0 tys. zł);
- i) wymianę taboru pływającego i lotniczego Urzędu Morskiego w Gdyni – prace przygotowawcze (22,0 tys. zł)

Z przyznaných dodatkowo – decyzjami Ministra Finansów – środków wykorzystano kwotę 69.707,9 tys. zł, tj. 81,6 %. Pozostałe środki zwrócono do budżetu państwa.

Wydatki zostały zmniejszone o kwotę 1.037 tys. zł z tytułu rozliczeń kosztów utrzymania stanowisk pracy w placówkach zagranicznych, na których realizowane są zadania organów administracji rządowej innych niż minister do spraw zagranicznych. Ponadto w związku z ustawą z dnia 16 grudnia 2015 r. o zmianie ustawy budżetowej na rok 2015, plan wydatków tej części został zmniejszony o kwotę

²⁷ Zgodnie z rozporządzeniem Ministra Finansów z dnia 17 czerwca 2014 r. w sprawie szczegółowego sposobu, trybu i terminów opracowania materiałów do projektu ustawy budżetowej na rok 2015 (Dz. U. poz. 825).

²⁸ Wprowadzony ustawą z dnia 28 marca 2003 r. o ustanowieniu programu wieloletniego „Program ochrony brzegów morskich” (Dz. U. Nr 67, poz. 621, ze zm.).

407,0 tys. zł. W wyniku wszystkich dokonanych zmian plan wydatków na 2015 rok wyniósł 479.537,0 tys. zł. W trakcie 2015 roku minister właściwy ds. gospodarki morskiej wprowadził blokady wydatków na łączną kwotę 894,5 tys. zł, przeznaczonych w budżecie na następujące zadania:

- przebudowę Nabrzeża Gdynińskiego w Porcie Łeba – kwota 0,5 tys. zł,
- umocnienia brzegowe – Kąty Rybackie, Krynica Morska – kwota 450,0 tys. zł (zaplanowanej w ramach programu wieloletniego pn. „Program Ochrony Brzegów Morskich”. Według wyjaśnień, środki te nie zostały wydatkowane w pełnej wysokości z uwagi na przedłużające się procedury dotyczące uzyskania niezbędnych decyzji środowiskowych Regionalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska w Gdańsku),
- budowę toru wodnego na Wiśle Śmiałej – kwota 431,0 tys. zł (według wyjaśnień, środki te nie zostały wykorzystane z uwagi na opóźnienia spowodowane m.in. zbyt wysokim stanem wody),
- realizację zadań obronnych: Zarządu Morskich Portów Szczecin i Świnoujście S.A. – kwota 10,0 tys. zł i Energopol-Szczecin S.A. – kwota 3,0 tys. zł.

Decyzje o zablokowaniu środków uzasadnione były m.in. niższymi niż zakładano kosztami realizacji zadań obronnych oraz opóźnieniami w realizacji ww. zadań.

Zrealizowane w części 21 wydatki wyniosły 463.246,0 tys. zł, tj. 96,6% planu po zmianach. W porównaniu do roku 2014 były one niższe o 80.843,5 tys. zł, tj. o 14,9%. W strukturze wydatków, najwyższe z nich poniesiono w dziale 600 – Transport i łączność (283.290,0 tys. zł, tj. 61,2% wydatków ogółem). Zrealizowano je w 96,3% planu po zmianach. Wydatki zrealizowano głównie w ramach: rozdziału 60043 – Urzędy morskie (233.786,0 tys. zł), rozdziału 60044 – Ratownictwo morskie (33.742,0 tys. zł), działu 900 – Gospodarka komunalna (30.716,0 tys. zł) i działu 803 – Szkolnictwo wyższe (136.234,0 tys. zł).

Dane dotyczące wydatków budżetowych przedstawiono w załączniku nr 2 do niniejszej informacji.

Dotacje budżetowe

Na dotacje podmiotowe zaplanowano kwotę 122.770,0 tys. zł, którą zwiększono z rezerwy celowej o kwotę 9.332 tys. zł, tj. do kwoty 132.102,0 tys. zł. W porównaniu do roku 2014, kwota dotacji była w 2015 roku wyższa o 11.898,0 tys. zł (10%). Dotacje te przeznaczono na działalność dydaktyczną (rozdział 80306) i pomoc materialną dla studentów i doktorantów (rozdział 80309). Były one przekazywane do Akademii Morskich w Szczecinie i Gdyni – wskazanych w załączniku nr 8 do ustawy budżetowej na rok 2015 – na podstawie miesięcznych zapotrzebowań na środki, składanych przez obie uczelnie. Podziału dotacji dokonano na podstawie rozporządzenia Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 27 marca 2015 r. w sprawie sposobu podziału dotacji z budżetu państwa dla uczelni publicznych mi niepublicznych²⁹, na realizację zadań określonych w ustawie z dnia 27 lipca 2005 r. Prawo o szkolnictwie wyższym³⁰. Przy podziale dotacji uwzględniono m.in.: liczbę studentów studiów stacjonarnych, doktoranckich i cudzoziemców oraz dostępność kadry. Ponadto dla Akademii Morskich w Szczecinie i w Gdyni zaplanowano dotacje celowe w kwocie łącznej 4.132,0 tys. zł. Powyższe uczelnie wykorzystały dotacje podmiotowe i celowe w 100%, tj. w kwocie 136.234,0 tys. zł.

Wydatki na świadczenia na rzecz osób fizycznych

Świadczenia na rzecz osób fizycznych wyniosły 4.931,0 tys. zł., tj. 96,0% planu po zmianach i w porównaniu do 2014 r. były niższe o 486,0 tys. zł (9,0%). Świadczenia na rzecz osób fizycznych dysponenta III stopnia (§ 3020 i § 3030), wyniosły 51,7 tys. zł. tj. 32,3% planu. W roku 2014 wynosiły one 78,7 tys. zł. Wpływ na tak niskie wykonanie planu wydatków dysponenta III stopnia, miały przede wszystkim zmiany organizacyjne w ostatnim kwartale 2015 roku. Z powodu tych zmian nie wykorzystano w pełni limitu wydatków na refundację kursów językowych, stosowanie okularów

²⁹ Dz. U. poz. 463.

³⁰ Dz. U. z 2012 r. poz. 572 ze zm.

do pracy przy monitorze oraz na badania profilaktyczne. Niższe były wydatki na zwroty kosztów delegacji członków Komisji Kodyfikacji Prawa Morskiego oraz audytorów morskich jednostek edukacyjnych (mniejsza ilość audytów wykonanych przez audytorów zewnętrznych).

Wydatki bieżące jednostek budżetowych

Zrealizowane wydatki bieżące jednostek budżetowych wyniosły 226.230,8 tys. zł, tj. 97,9% planu po zmianach i były niższe od wykonania w 2014 r. o 4.990,0 tys. zł (2,2%). Istotną pozycję w tej grupie wydatków (41,5%), stanowiły wynagrodzenia i pochodne od wynagrodzeń, które wyniosły 93.805,0 tys. zł. Przeciętne zatrudnienie³¹ w 2015 r. w części 21 wynosiło 1.860 osób i było równe przeciętnemu zatrudnieniu w roku 2014. Przeciętne wynagrodzenie w 2015 r. wynosiło 4.202,70 zł i w porównaniu do wynagrodzenia w roku 2014 było niższe o 3,90 zł (0,01%). Wydatki na wynagrodzenia (wraz z pochodnymi), zmniejszyły się w porównaniu do roku 2014 o 86,7 tys. zł (0,1%). Przeciętne zatrudnienie w ministerstwie³² w części 21 w dziale 750 – Administracja publiczna wynosiło 70 etatów, tj. 85,4% planu, a przeciętne wynagrodzenie 7.414,6 zł.

Dane o zatrudnieniu i wynagrodzeniach przedstawiono w tabeli stanowiącej załącznik nr 3 do niniejszej informacji.

Wydatki dysponenta III stopnia (realizowane przez Biuro Dyrektora Generalnego MIR, a następnie MGMIŻŚ) wyniosły 26.872,0 tys. zł, co stanowiło 93,2% planu po zmianach. Limit wydatków w dziale 600 – Transport i łączność wykonano w kwocie 15.761,9 tys. zł, tj. 99,1% planu po zmianach. Wydatki przeznaczone zostały głównie na sfinansowanie morskiej osłony meteorologicznej i hydrologicznej, funkcjonowania Morskiej Służby Asysty Telemedycznej oraz morskiego systemu łączności alarmowej i bezpieczeństwa w łącznej wysokości 15.428,0 tys. zł. Na utrzymanie urzędu obsługującego Ministra, w dziale 750 – Administracja publiczna, wydatki wykonano w kwocie 11.110,0 tys. zł, tj. 86% planu po zmianach. Niepełne wykorzystanie limitu wydatków w 2015 roku, wynikało m.in. z niewykorzystania środków przeznaczonych na zakup urządzeń do laboratorium fonoskopijnego, na wykonanie analiz i ekspertyz (zlecenie wykonania usług eksperckich i zakup sprzętu niezbędnego przy badaniu wypadków związane jest ściśle z wystąpieniem zdarzeń na morzu). Ponadto wykonano niższe niż zakładano wydatki realizowane przez Departament Informatyki, Biuro Administracyjne i Biuro Zarządzania Kryzysowego i Ochrony Informacji Niejawnych, co spowodowane było zaniechaniem realizacji niektórych zadań w ostatnim kwartale 2015 roku, w związku z podziałem urzędu na trzy odrębne ministerstwa.

Na podstawie badania 36 dowodów księgowych i odpowiadających zapisów księgowych na łączną kwotę 16.447,3 tys. zł stwierdzono, że objęte badaniem wydatki zostały dokonane zgodnie z obowiązującymi przepisami w sposób oszczędny i celowy. Próba wydatków dobranych celowo dotyczyła dowodów księgowych odzwierciedlających operacje finansowe o łącznej wartości 15.800,2 tys. zł (20 pozycji). Pozostałe 16 pozycji wydatków o łącznej wartości 647,2 tys. zł wylosowanych zostało metodą MUS³³.

Kontrolą objęto także trzy postępowania o udzielenie zamówienia publicznego, na łączną kwotę 1.395,98 tys. zł tj. 2,1% wartości ogłoszonych i sfinansowanych w 2015 roku z budżetu państwa postępowań o udzielenie zamówienia publicznego, według wartości brutto umów zawartych w MIR (3,4% wartość zamówień i umów; w których partycypowały środki z części 21 – Gospodarka morska). Doboru postępowań, które przeprowadzone zostały w trybie przetargu nieograniczonego, dokonano w sposób celowy. Kontrolą objęto postępowanie o:

³¹ W przeliczeniu na pełne etaty.

³² Por. przepis nr 2.

³³ Metoda statystyczna (MUS) uwzględniająca prawdopodobieństwo wyboru proporcjonalnie do wartości transakcji.

- 1) „Przeprowadzenie analizy stanu ochrony przeciwpożarowej w polskich portach morskich o podstawowym znaczeniu dla gospodarki narodowej (Gdańsk, Gdynia, Szczecin, Świnoujście)” – wartość umowy 96.851,43 zł;
- 2) „Świadczenie usługi polegającej na publikacji ogłoszeń prasowych w wybranych tytułach prasy lokalnej na terenie całego kraju oraz w prasie ogólnopolskiej” – wartość umowy (współfinansowanej ze środków europejskich) 113.156,56 zł;
- 3) „Wykonywanie kompleksowej usługi sprzątnięcia, polegającej na utrzymaniu czystości i wykonywaniu prac porządkowych w budynkach i na terenie zewnętrznym Ministerstwa Infrastruktury i Rozwoju przy ul. Chałubińskiego 4/6 w Warszawie” – wartość umowy 1.185.977,51 zł.

Ww. postępowania ujęte były w rocznym planie oraz rejestrze wniosków dotyczących postępowań w trybie ustawowym. MIR sporządzało i wysyłało do Prezesa Zamówień Publicznych roczne sprawozdanie o zamówieniach udzielonych w 2014 r. Analiza dokumentacji dotyczącej wymienionych zamówień wykazała, że zostały one przeprowadzone na podstawie obowiązujących w MIR procedur³⁴, zgodnych z przepisami ustawy z dnia 29 stycznia 2004 r. Prawo zamówień publicznych³⁵. Rzetelnie prowadzono dokumentację postępowań, a rozliczenia finansowe prawidłowo ujęto w księgach rachunkowych.

Zobowiązania budżetu państwa w części 21 na koniec 2015 r. wyniosły 13.495,2 tys. zł i były niższe o 1.033,7 tys. zł niż kwota zobowiązań na koniec roku 2014 (14.528,9 tys. zł).

Wydatki majątkowe

Wydatki majątkowe zrealizowano w wysokości 99.982,3 tys. zł (w tym 73.079,3 tys. zł współfinansowane ze środków UE), tj. 89,9% planu po zmianach. Wydatki majątkowe były niższe od wykonanych wydatków majątkowych w roku 2014 o 87.264,5 tys. zł (46,6%), w tym przede wszystkim w dziale 600 – Transport i łączność, o kwotę 93.347,8 tys. zł (52,4%). Dysproporcja w wydatkowaniu powyższych środków w roku 2014 i 2015 związana była z faktem, iż w roku 2014 w ramach części 21 realizowany był i został zakończony program wieloletni pn. „Budowa falochronu osłonowego dla portu zewnętrznego w Świnoujściu”, w ramach którego w 2014 roku wydatkowano środki w wysokości 106.909,0 tys. zł. Na zakupy inwestycyjne wydatkowano 9.572,2 tys. zł (98,5% planu po zmianach), a na inwestycje budowlane 85.601,4 tys. zł (88,7% planu po zmianach).

Wydatki majątkowe były zgodne z zakresem rzeczowym planu wydatków na 2015 r. i uzasadnione z punktu widzenia realizowanych zadań. Wydatki w 2015 roku wykorzystano głównie na realizację programu wieloletniego pn. „Program ochrony brzegów morskich”³⁶, na który wydano łącznie 30.716,0 tys. zł, tj. 90,4% planu po zmianach i 91,6% po uwzględnieniu blokady wydatków, w tym na wydatki majątkowe 10.968,0 tys. zł. Był to jedyny program wieloletni realizowany przez MIR/MG MiŻS w 2015 roku. Celem tego programu jest budowa, rozbudowa i utrzymanie systemu zabezpieczenia przeciwpowodziowego brzegów morskich, zapewnienie stabilizacji linii brzegowej i zapobieganie zanikowi plaż, a także monitorowanie brzegów morskich. Miernikiem realizacji Programu jest długość odcinków (w km), które podlegają zabezpieczeniu. Na rok 2015 zaplanowano według ustawy budżetowej (po zmianach) zabezpieczenie 6,3 km brzegu, a wykonano 6,6 km.

Wydatki majątkowe dysponenta III stopnia w 2015 roku zaplanowano na poziomie 196,0 tys. zł, a zrealizowano w wysokości 83,0 tys. zł, tj. 42,3% planu. Niższe wykonanie wynikało przede wszystkim z braku realizacji zakupu samochodu (o planowanej wartości 100,0 tys. zł) z powodu unieważnienia przetargu oraz niższej niż szacowana wartości zawieranych umów. Wydatki majątkowe dysponenta III stopnia w 2015 roku były wyższe od poniesionych w roku 2014 o 30 tys. zł.

³⁴ Uregulowanych zarządzeniem nr 5 Dyrektora Generalnego Ministerstwa Infrastruktury i Rozwoju z dnia 31 grudnia 2013 r. w sprawie zasad i trybu postępowania komórek organizacyjnych Ministerstwa Infrastruktury i Rozwoju w procesie dokonywania wydatków publicznych.

³⁵ Dz. U. z 2015 r. poz. 2164.

³⁶ Patrz przypis nr 28.

2.2. Wydatki budżetu środków europejskich

Projekt budżetu państwa na 2015 r., w zakresie wydatków środków europejskich części 21, został opracowany zgodnie z zasadami określonymi w rozporządzeniu Ministra Finansów z dnia 17 czerwca 2014 r. w sprawie szczegółowego sposobu, trybu i terminów opracowania materiałów do projektu ustawy budżetowej na rok 2015 .

Limity wydatków ustalone zostały na poziomie 199.064,0 tys. zł, z czego 170.338,0 tys. zł ujęto w rezerwie celowej. Podstawą ujęcia kwot w rezerwie celowej były zgłoszenia planowanych wydatków przez urzędy morskie.

W ustawie budżetowej na rok 2015, kwotę wydatków określono w wysokości 28.726,0 tys. zł z przeznaczeniem na realizację projektów POIiŚ.

W wyniku zmian wprowadzonych w 2015 r., z zachowaniem zasady legalności, zaplanowane w ustawie budżetowej wydatki zostały zwiększone środkami z rezerwy celowej o kwotę 409.814,2 tys. zł, z przeznaczeniem na finansowanie następujących projektów POIiŚ:

- „Modernizacja toru wodnego Świnoujście – Szczecin” (58.237,3 tys. zł);
- „Ochrona brzegów morskich” (262.275,1 tys. zł);
- „Krajowy System Bezpieczeństwa Morskiego” (60.478,9 tys. zł);
- „Modernizacja wejścia do portu w Gdańsku” (6.950,6 tys. zł);
- „Modernizacja infrastruktury zapewniającej dostęp do portów w Świnoujściu i Szczecinie – oznakowanie nawigacyjne” (20.819,7 tys. zł);
- „Modernizacja toru wodnego do Portu Północnego – prace przygotowawcze” (394,6 tys. zł);
- „Modernizacja układu falochronów osłonowych w Porcie Północnym – prace przygotowawcze” (215,1 tys. zł);
- „Zintegrowany system oznakowania nawigacyjnego elementami e-Navigation – prace przygotowawcze” (318,7 tys. zł);
- „Wymiana taboru pływającego i lotniczego Urzędu Morskiego w Gdyni – prace przygotowawcze” (124,1 tys. zł).

Na realizację powyższych projektów wydatkowano w 2015 r. łącznie 400.675,0 tys. zł, co stanowiło 91,4% planu budżetu środków europejskich po zmianach). Wszystkie wydatki poniesiono w dziale 600 – Transport i łączność.

Dane o wydatkach budżetu środków europejskich przedstawiono w załączniku nr 4 do niniejszej informacji.

Minister Finansów w 2015 roku, na łącznie 38 wniosków MIR/MGMIŻŚ, przyznał dotacje celowe w wysokości 409.814,2 tys. zł, z których wykorzystano w okresie sprawozdawczym 372.464,7 tys. zł, tj. 90,9%.

Badaniem objęto wydatki budżetu środków europejskich w kwocie 15.262,5 tys. zł, tj. 3,8% ogółu wydatków budżetu środków europejskich, z przeznaczeniem na:

- modernizację infrastruktury zapewniającej dostęp do portów w Świnoujściu i Szczecinie – oznakowanie nawigacyjne”, w ramach POIiŚ – 4.593,6 tys. zł;
- Krajowy System Bezpieczeństwa Morskiego – etap I i IIA, w ramach POIiŚ – 10.334,5 tys. zł;
- modernizację toru wodnego Świnoujście – Szczecin do głębokości 12,5 m – prace przygotowawcze, w ramach POIiŚ – 334,4 tys. zł.

Doboru próby dokonano w sposób celowy. Skontrolowane wydatki zrealizowane zostały zgodnie z planem finansowym i umowami o dofinansowanie. Środki wydatkowano w okresie kwalifikowalności w sposób gospodarny oraz rzetelnie udokumentowano. W wyniku realizacji zadań osiągnięto cele ustalone we wnioskach o dofinansowanie.

Urzędy morskie jako beneficjenci ponoszący wydatki w ramach POIiŚ, realizowały umowy zawarte z Centrum Unijnych Projektów Transportowych i Wojewódzkimi Funduszami Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej. Wnioski o uruchomienie środków z rezerwy celowej, składane przez jednostki podległe Ministerstwu, podlegały analizie dysponenta części 21. Wnioskowanie do Ministra Finansów o uruchomienie środków następowało po wyczerpaniu środków ujętych w ustawie budżetowej. Z wnioskami takimi występowało zgodnie z zasadami gospodarki finansowej, określonymi w ustawie o finansach publicznych (art. 44). Jednostki podległe Ministrowi Infrastruktury i Rozwoju, a następnie Ministrowi Gospodarki Morskiej i Żeglugi Śródlądowej na etapie planowania wydatków na 2015 r., zobowiązane zostały do postępowania w sposób racjonalny, celowy i oszczędny, zapewniając wykorzystanie w pełni zaplanowanych środków. Ocena realizacji finansowanego zadania dokonywana była przez dysponenta głównego w oparciu o złożone wnioski o płatność wraz z załączoną dokumentacją (m.in. fakturami VAT potwierdzającymi powstanie zobowiązania wraz z protokołem odbioru). Przed przekazaniem środków dysponent części 21, oceniał (w oparciu o obowiązujące terminy płatności) rzeczywiste zapotrzebowanie na środki, jak również ich zgodność z przeznaczeniem. Weryfikował także przedkładane przez inwestorów roczne rozliczenia dotacji w zakresie rzeczowym i finansowym.

2.3. Efekty rzeczowe prowadzonej działalności

W ramach realizacji zadań ujętych w części 21 – Gospodarka morska uzyskane zostały m.in. następujące efekty rzeczowe:

- „Podłączenie obiektów Bazy Oznakowania Nawigacyjnego Urzędu Morskiego w Szczecinie do kolektora ściekowego w ul. Światowida w Szczecinie” – środki zaplanowane w wysokości 688 tys. zł (w tym 618 tys. zł z rezerwy celowej) wykorzystano w kwocie 686 tys. zł (tj. 99,7% planu). Kwota została wydatkowana na likwidację trzech zbiorników bezodpływowych na ścieki sanitarne oraz wykonanie sieci kanalizacyjnej odprowadzającej ścieki do miejskiego kolektora;
- „Zabezpieczenie brzegów Morza Bałtyckiego będących w administracji Urzędu Morskiego w Gdyni” – środki zaplanowane w wysokości 2.378 tys. zł (w tym 2.327 tys. zł z rezerwy celowej) wykorzystano w całości. W ramach projektu realizowano 5 zadań, które zostały zakończone (zadania: Westerplatte; Cypel Helski; Ostrowo; Rozewie oraz remont i odbudowa umocnienia brzegowego w rejonie Oksywia);
- „Ochrona brzegów morskich w granicach Centralnego Poligonu Sił Powietrznych Wicko Morskie” – środki zaplanowane w wysokości 1.014 tys. zł, (w tym 1.006 tys. zł z rezerwy celowej) wydatkowano w kwocie 1.013 tys. zł (tj. 99,9% planu). Środki wydatkowano na roboty budowlane oraz z tytułu pełnienia nadzoru inwestorskiego;
- „Ochrona brzegów morskich na wschód od Portu Darłowo” – środki zaplanowane w wysokości 338 tys. zł (rezerwa celowa) wykorzystano w całości. W 2015 r. wykonywane były prace refulacyjne-czerpalne;
- „Ochrona brzegów morskich na wysokości Łeby, Rowów i Ustki” – środki zaplanowane w wysokości 19.181 tys. zł (rezerwa celowa) wykorzystano w wysokości 13.154 tys. zł (tj. 68,58% planu). W 2015 r. wykonano dokumentację projektową, zapłacono za usługi pełnienia nadzoru inwestorskiego oraz roboty budowlane;
- „Ochrona brzegów morskich Pobrzeża Koszalińskiego” – środki zaplanowane w wysokości 23.207 tys. zł (w tym 23.178 tys. zł z rezerwy celowej) wykorzystano w kwocie 23.200 tys. zł (tj. 99,97% planu). W 2015 r. inwestycja polegała na budowie zespołu ostróg brzegowych w miejscowości Sianożęty, Dźwirzynie i Jarosławcu, budowie opaski brzegowej w Chłopach, budowie opaski brzegowej na wysokości przetoki jeziora Jamno w Unieściu wraz z budową ażurowego falochronu osłonowego oraz budowie falochronów brzegowych w Jarosławcu wraz z drenażem klifu;

- „Modernizacja toru wodnego Świnoujście-Szczecin (Kanał Piastowski i Mieliński) – etap II, strona wschodnia i zachodnia” – środki zaplanowane w wysokości 15.326 tys. zł (w tym 12.536 tys. zł z rezerwy celowej) wykorzystano w kwocie 14.040 tys. zł (tj. 91,61% planu). Środki wydatkowano m.in. na zakończenie prac przy budowie umocnień Kanału Piastowskiego i Mielińskiego oraz nabrzeża technicznego na wschodnim brzegu Kanału Mielińskiego, zakończenie robót czerpalnych, odtworzenie nabrzeża nr 91 na zachodnim brzegu Kanału Mielińskiego, drogę techniczną wzdłuż zachodniego brzegu Kanału Piastowskiego, wykonanie oświetlenia brzegowego, zakończenie układania kabla światłowodowego.

Trwała realizacja Programu Ochrony Brzegów Morskich, którego miernikiem ustalonym na rok 2015 (po zmianach), było zabezpieczenie 6,3 km brzegu morskiego. Miernik zrealizowano w wysokości 6,6 km. W ramach programu wykonano m.in. następujące zadania:

- „Budowa palisady w rejonie Piasków (km 95,6–96,3)” – 894 tys. zł (tj. 91,2% planu) – zadanie realizowane było zgodnie z harmonogramem;
- „Umocnienie brzegowe Kąty Rybackie, Krynica Morska” – 97 tys. zł (tj. 17,7% planu). Pozostałe środki na realizację tego zadania w wysokości 450 tys. zł zostały zablokowane z uwagi na przedłużające się procedury dotyczące uzyskania niezbędnych decyzji środowiskowych. Uwzględniając przedmiotową blokadę środków wykonanie wyniosło 100%. W ramach wydatkowanych środków wykonano dokumentację geologiczno-inżynierską w celu określenia warunków geologiczno-inżynierskich w podłożu dla wałów przeciwpowodziowych w Krynicy Morskiej oraz wykonano projekt koncepcyjny III etapu zabezpieczenia przeciwpowodziowego Kątów Rybackich;
- „Umocnienie brzegowe w rejonie Karwi (km 140,6–142,0)” – 3 922 tys. zł (tj. 98,7% planu). Środki wydatkowano na wykonanie prac budowlanych polegających na umocnieniu brzegu morskiego w rejonie Karwi w postaci narzutu kamiennego;
- „Przebudowa opaski brzegowej (Ustronie Morskie km 320,184–320,414)” – 2 974 tys. zł (tj. 90,1% planu) – zadanie realizowane przez UM w Słupsku;
- „Przebudowa opaski brzegowej (Ustronie Morskie km 319,814–320,184)” – 3 081 tys. zł (tj. 58,7% planu) – zadanie realizowane przez UM w Słupsku.

Urząd Morski w Słupsku w ramach realizacji powyższych zadań, związanych z przebudową opaski brzegowej, wykonał rozbiórkę istniejącego umocnienia z gwiazdobloków wraz z ich utylizacją, rozbiórkę i wykonanie nowego oczepu oraz wykonanie przed ścianką szczelną narzutu kamiennego dwuwarstwowego na podbudowie geotkaniny i materaca gabionowego (wraz z robotami towarzyszącymi). Na 162 mb odcinka opaski (km 319,814–320,184) zawieszono prace z uwagi na niezadawalający stan techniczny jej konstrukcji, co spowodowało niepełną realizację robót zaplanowanych do wykonania w 2015 r.

Na realizację zadania „Szkolnictwo Wyższe” wydatkowano kwotę 136.234,0 tys. zł, tj. 100% planu po zmianach. Środki przeznaczono na działalność dydaktyczną i pomoc materialną dla studentów i doktorantów. Były one przekazywane do Akademii Morskich w Szczecinie i Gdyni, na realizację celu w postaci zapewnienia dostępu do edukacji na poziomie wyższym, a miernikiem był procentowy udział studentów kształconych zgodnie z Konwencją STCW³⁷ w ogólnej liczbie studentów uczelni morskich. W ustawie budżetowej przyjęto miernik na poziomie 47%, a uzyskano 54%.

3. Sprawozdania

Badaniem objęto prawidłowość sporządzania jednostkowych, rocznych sprawozdań budżetowych za 2015 r. przez dysponenta głównego części 21 – Gospodarka morska i dysponenta III stopnia (MGMiZS):

³⁷ Międzynarodowa Konwencja o wymaganiach w zakresie wyszkolenia marynarzy, wydawania świadectw i pełnienie wacht, przyjęta w dniu 7 lipca 1978 r. w Londynie. Dz. U. z 1984 r., Nr 39, poz. 201 ze zm.

- o stanie środków na rachunkach bankowych państwowych jednostek budżetowych (Rb-23),
- z wykonania planu dochodów budżetowych (Rb-27),
- z wykonania planu wydatków budżetu państwa (Rb-28),
- z wykonania planu wydatków budżetu państwa w zakresie programów realizowanych ze środków pochodzących z budżetu UE oraz niepodlegających zwrotowi środków z pomocy udzielanej przez państwa członkowskie EFTA, z wyłączeniem wydatków na realizację Wspólnej Polityki Rolnej (Rb-28 Programy),
- z wykonania planu wydatków budżetu środków europejskich, z wyłączeniem wydatków na realizację Wspólnej Polityki Rolnej (Rb-28 UE),
- z wykonania wydatków budżetu państwa oraz budżetu środków europejskich w układzie zadaniowym (Rb-BZ1),
- o stanie należności oraz wybranych aktywów finansowych (Rb-N) i zobowiązań według tytułów dłużnych oraz poręczeń i gwarancji (Rb-Z), w zakresie operacji finansowych za IV kwartał 2015 r.

Pomimo powołania w skład Rady Ministrów, z dniem 16 listopada 2015 r., Ministra Gospodarki Morskiej i Żeglugi Śródlądowej, będącego dysponentem głównym części 21 – Gospodarka morska, księgi rachunkowe tej części budżetowej prowadzone były do 31 grudnia 2015 r. nadal w tym samym systemie księgowym i zamknięte na ten dzień w Ministerstwie Infrastruktury i Budownictwa. Fakt prowadzenia ksiąg rachunkowych przez inną jednostkę niż sprawozdająca, wynikał z konieczności zapewnienia ciągłości realizacji zadań dysponenta części 21 – Gospodarka morska.

Sprawozdania łączne zostały sporządzone przez dysponenta części 21 na podstawie sprawozdań jednostkowych (własnych i podległych jednostek). Kwoty wykazane w sprawozdaniach jednostkowych kontrolowanej jednostki (dysponenta III stopnia) były zgodne z danymi wynikającymi z ewidencji księgowej. Przyjęta koncepcja systemu kontroli zarządczej zapewniała w sposób racjonalny kontrolę prawidłowości sporządzonych sprawozdań.

Sprawozdania zostały sporządzone terminowo i prawidłowo pod względem merytorycznym oraz formalno-rachunkowym, tj. zgodnie z przepisami rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 16 stycznia 2014 r. w sprawie sprawozdawczości budżetowej oraz w rozporządzeniu Ministra Finansów z dnia 4 marca 2010 r. w sprawie sprawozdań jednostek sektora finansów publicznych w zakresie operacji finansowych. Wykazane w sprawozdaniu rocznym Rb-23 dochody wykonane i przekazane na rachunek bieżący budżetu państwa były zgodne z kwotą wykazaną w sprawozdaniu Rb-27. Zrealizowane wydatki były równe kwocie ujętej w sprawozdaniu Rb-28.

Przedstawiona w rocznym sprawozdaniu Rb-27 kwota dochodów wykonanych zgodna była z ewidencją księgową, tj. z zapisami na koncie 133 – Rachunek bieżący jednostki budżetowej (zgodnie z przyjętymi zasadami rachunkowości wprowadzono konto 133). Analityczna ewidencja zrealizowanych dochodów budżetowych, prowadzona w systemie finansowo-księgowym do konta 133, uwzględniała podziałki klasyfikacji budżetowej (dział, rozdział, paragraf).

Kwota wydatków ogółem za 2015 r., wykazana w rocznym sprawozdaniu Rb-28 była zgodna z zapisami na koncie 133 po stronie Ma i kwotą środków otrzymanych w 2015 r. z Ministerstwa Finansów. Analityczna ewidencja zrealizowanych wydatków budżetowych, prowadzona do konta 133, uwzględniała podziałki klasyfikacji budżetowej (dział, rozdział, paragraf).

Kwoty wydatków wykazane w rocznym sprawozdaniu Rb-28 – *Programy* były zgodne z odpowiednimi wydatkami ujętymi w sprawozdaniu Rb-28 w zakresie współfinansowania krajowego oraz współfinansowania z budżetu Unii Europejskiej, czasowo finansowanymi w ramach budżetu państwa.

Kwota należności ogółem wykazana w kwartalnym sprawozdaniu Rb-N wynikała z ewidencji na kontach analitycznych do konta 221 – Należności z tytułu dochodów budżetowych i 226 – Długoterminowe należności budżetowe.

Nie wystąpiły zobowiązania wymagalne oraz zobowiązania z tytułu papierów wartościowych, zaciągniętych kredytów i pożyczek oraz przyjętych depozytów, podlegające wykazaniu w kwartalnym sprawozdaniu Rb-Z.

Do okresów sprawozdawczych roku 2015 miały zastosowanie przepisy rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 28 grudnia 2011 r. w sprawie sprawozdawczości budżetowej w układzie zadaniowym³⁸. Badanie rocznego sprawozdania z wykonania wydatków budżetu państwa oraz budżetu środków europejskich w układzie zadaniowym (Rb-BZ1) polegało na sprawdzeniu zgodności kwot wydatków ujętych w tych sprawozdaniach z danymi wynikającymi z ewidencji księgowej oraz terminowości ich sporządzania. Stwierdzono, że kwoty wydatków wykazane w rocznym sprawozdaniu z wykonania wydatków budżetu państwa oraz budżetu środków europejskich w układzie zadaniowym (Rb BZ1) były zgodne z zapisami po stronie Ct konta 990. Plan finansowy wydatków budżetowych w układzie zadaniowym, którego szczegółowa analityka ma odzwierciedlenie na koncie 133 – Rachunek bieżący jednostki budżetowej. Sprawozdanie zostało sporządzone w terminie określonym w ww. rozporządzeniu.

³⁸ Dz. U. Nr 298, poz. 1766.

IV. Informacje dodatkowe

W wystąpieniu pokontrolnym skierowanym do Ministra Gospodarki Morskiej i Żeglugi Śródlądowej w dniu 22 kwietnia 2015 r. NIK pozytywnie oceniła działalność Ministra w zakresie wykonania budżetu państwa w 2015 r. w części 21 – Gospodarka Morska. W związku z niestwierdzeniem nieprawidłowości NIK nie kierowała do dysponenta części 21 wniosków pokontrolnych.

Załączniki

Załącznik 1. Dochody budżetowe w części 21 – Gospodarka Morska

Lp.	Wyszczególnienie	2014 r.	2015 r.		5:3	5:4
		Wykonanie	Ustawa ³⁹	Wykonanie		
		tys. zł				
1	2	3	4	5	6	7
	Część 21 Gospodarka morska ogółem, w tym:	20.570	17.278	18.838	91,58	109,03
1.	Dział 600 – Transport i łączność	20.090	15.835	17.234	85,78	108,81
1.1.	Rozdział 60043 – Urzędy morskie	17.425	15.308	16.748	96,11	109,40
1.2.	Rozdział 60044 – Ratownictwo morskie	787	527	489	62,13	92,78
1.3.	Rozdział 60093 – dochody państwowej jednostki budżetowej uzyskane z tytułu przejętych zadań które w 2010 r. były finansowane z rachunku dochodów własnych	963	-	-	-	-
1.4.	Rozdział 60094 – dochody państwowej jednostki budżetowej uzyskane z tytułu przejętych zadań które w 2010 r. były realizowane przez gospodarstwa pomocnicze	915	-	-	-	-
2.	Dział 750 – Administracja publiczna	285	1.105	1.239	434,73	112,12
2.1.	Rozdział 75001 – Urzędy naczelne i centralne organów administracji rządowej	285	1.105	1.239	434,73	112,12
3.	Dział 752 – Obrona narodowa	-	-	-	-	-
3.1.	Rozdział 75212 – Pozostałe wydatki obronne	-	-	-	-	-
4.	Dział 755 – Wymiar sprawiedliwości	195	338	366	187,69	108,28
4.1.	Rozdział 75504 – Izby morskie	195	338	366	187,69	108,28

Dane na podstawie rocznego sprawozdania Rb-27 z wykonania planu dochodów budżetowych.

³⁹ Ustawa budżetowa z dnia 15 stycznia 2015 r.

Załącznik 2. Wydatki budżetu państwa w części 21 – Gospodarka Morska

Lp.	Wyszczególnienie	2014 r.	2015 r.			6:3	6:4	6:5
		Wykonanie	Ustawa ⁴⁰	Budżet po zmianach	Wykonanie			
		tys. zł						
1	2	3	4	5	6	7	8	9
	Ogółem część 21, w tym:	544.090	395.567	479.537	463.246	85,1	117,1	96,6
1.	Dział 600 – Transport i łączność	379.355	218.592	294.266	283.290	74,7	129,6	96,3
1.1.	Rozdział 60043 – Urzędy morskie	330.048	168.794	244.608	233.786	70,8	138,5	95,6
1.2.	Rozdział 60044 – Ratownictwo morskie	33.553	33.745	33.745	33.742	100,6	100,0	100,0
1.3.	Rozdział 60095 – Pozostała działalność	15.754	16.053	15.913	15.762	100,1	98,2	99,1
2.	Dział 750 – Administracja publiczna	11.438	13.958	12.922	11.110	97,1	79,6	86,0
2.1.	Rozdział 75001 – Urzędy naczelnych i centralnych organów administracji rządowej	10.524	12.858	12.922	11.110	105,6	86,4	86,0
2.2.	Rozdział 75057 – Placówka zagraniczne	914	1.100	-	-	-	-	-
3.	Dział 752 – Obrona narodowa	207	307	307	291	140,6	94,8	94,8
3.1.	Rozdział 75212 – Pozostałe wydatki obronne	207	307	307	291	140,6	94,8	94,8
4.	Dział 755 – Wymiar sprawiedliwości	1.602	1.808	1.808	1.605	100,2	88,8	88,8
4.1.	Rozdział 75504 – Izby morskie	1.602	1.808	1.808	1.605	100,2	88,8	88,8
5.	Dział 803 – Szkolnictwo wyższe	121.239	126.902	136.234	136.234	112,4	107,4	100,0
5.1.	Rozdział 80306 – Działalność dydaktyczna	109.339	114.986	124.318	124.318	113,7	108,1	100,0
5.2.	Rozdział 80309 – Pomoc materialna dla studentów	11.900	11.916	11.916	11.916	100,1	100,0	100,0
6.	Dział 900 – Gospodarka komunalna i ochrona środowiska	30.249	34.000	34.000	30.716	101,5	90,3	90,3
6.1.	Rozdział 90018 – Ochrona brzegów morskich	30.249	34.000	34.000	30.716	101,5	90,3	90,3

Dane na podstawie rocznego sprawozdania Rb-28 z wykonania planu wydatków.

⁴⁰ Ustawa budżetowa na rok 2015, znowelizowana 16 grudnia 2015 r.

Załącznik 3. Zatrudnienie i wynagrodzenia

Lp.	Wyszczególnienie	Wykonanie 2014 r.			Wykonanie 2015 r.			8:5
		Przeciętne zatrudnienie wg Rb-70	Wynagrodzenia wg Rb-70	Przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto na 1 pełnozatrudnionego	Przeciętne zatrudnienie wg Rb-70	Wynagrodzenia wg Rb-70	Przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto na 1 pełnozatrudnionego	
		Osób ⁴¹	tys. zł	zł	Osób	tys. zł	zł	
1	2	3	4	5	6	7	8	9
	Ogółem wg statusu zatrudnienia ⁴² w tym:	1.860	93.892	4.207	1.860	93.805	4.203	99,9
	01	914	41.778	3.809	911	41.625	3.808	100,0
	02	1	134	11.186	1	180	15.000	134,1
	03	943	51.792	4.577	948	52.000	4.571	99,9
	13	2	188	7.829	-	-	-	-
1.	Dział 600 – Transport i łączność	1.769	86.650	4.082	1.772	86.561	4.071	99,7
	01	885	39.947	3.761	882	39.695	3.750	99,7
	03	884	46.703	4.403	890	46.866	4.388	99,7
1.1.	Rozdział 60043 – Urzędy morskie, w tym:	1.490	71.824	4.017	1.493	71.736	4.004	99,7
	01	606	25.121	3.454	603	24.870	3.437	99,5
	03	884	46.703	4.403	890	46.866	4.388	99,7
1.2.	Rozdział 60044 – Ratownictwo morskie, w tym:	279	14.826	4.428	279	14.825	4.428	100,0
	01	279	14.826	4.428	279	14.825	4.428	100,0
2.	Dział 750 – Administracja publiczna, w tym:	72	6.204	7.180	70	6.228	7.414	103,3
	01	10	793	6.606	11	914	6.924	104,8
	02	1	134	11.186	1	180	15.000	134,1
	03	59	5.089	7.187	58	5.134	7.376	102,6
	13	2	188	7.829	-	-	-	-
2.1.	Rozdział 75001 – Urzędy naczelnych i centralnych organów admin. rządowej, w tym:	70	6.016	7.162	70	6.228	7.414	103,5
	01	10	793	6.606	11	914	6.924	104,8
	02	1	134	11.186	1	180	15.000	134,1
	03	59	5.089	7.187	58	5.134	7.376	102,6
2.2.	Rozdział 75057 – Placówki zagr.	2	188	7.829	-	-	-	-
	13	2	188	7.829	-	-	-	-
3.	Dział 755 – Wymiar sprawiedliwości	19	1.038	4.555	18	1.016	4.704	103,3
3.1.	Rozdział 75504 – Izby morskie	19	1.038	4.555	18	1.016	4.704	103,3
	01	19	1.038	4.555	18	1.016	4.704	103,3

⁴¹ W przeliczeniu na pełnozatrudnionych.

⁴² Status zatrudnienia określony został w rozporządzeniu Ministra Finansów z dnia 16 stycznia 2014 r. w sprawie sprawozdawczości budżetowej.

Załącznik 4. Wydatki budżetu środków europejskich w części 21 – Gospodarka morską

Lp.	Wyszczególnienie	2014 r.	2015 r.			6:3	6:4	6:5
		Wykonanie	Ustawa ¹⁾	Budżet po zmianach	Wykonanie			
		tys. zł						
1	2	3	4	5	6	7	8	9
	Ogółem, w tym:	259.189	28.726	438.540	400.675	154,6	1.394,8	91,4
1.	Dział 600 – Transport i łączność	259.189	28.726	438.540	400.673	154,6	1.394,8	91,4
1.1.	Program Operacyjny Infrastruktura i Środowisko 2007–2013	259.189	28.550	438.359	400.673	154,6	1403,4	91,4
1.2.	Program Operacyjny Infrastruktura i Środowisko 2014–2020	0	176	176	0	-	-	-
1.3.	Program Operacyjny Wiedza Edukacja Rozwój 2014–2020	0	0	5	2	-	-	40,0

¹⁾ Ustawa budżetowa z 15 stycznia 2015 r.

Załącznik 5. Kalkulacja oceny ogólnej w części 21⁴³ – Gospodarka morską

Oceny wykonania budżetu części 21 – Gospodarka morską dokonano stosując kryteria⁴⁴ oparte na wskaźnikach wartościowych opracowanych przez NIK i opublikowanych w Analizie wykonania budżetu państwa i założeń polityki pieniężnej w 2015 roku⁴⁵.

Dochody⁴⁶ (D) :

Wydatki (wydatki budżetu krajowego + wydatki budżetu środków europejskich) - W: 863.921 tys. zł

Łączna kwota G: 863.921 tys. zł

Waga dochodów w łącznej kwocie Wd = 0

Waga wydatków w łącznej kwocie: Ww = W : G = 1

Nieprawidłowości w wydatkach: brak

Ocena cząstkowa wydatków: pozytywna (5)

Wynik końcowy Wk = 5 x 1 = 5

⁴³ Do kalkulacji oceny ogólnej wykonania planu finansowego państwowego funduszu celowego/państwowej osoby prawnej/agencji wykonawczej należy przyjmować wielkość przychodów i kosztów.

⁴⁴ <http://www.nik.gov.pl/kontrola/standardy-kontroli-nik/>

⁴⁵ Porównaj: <http://www.nik.gov.pl/kontrola/analiza-budzetu-panstwa/>

⁴⁶ Zgodnie z założeniami przyjętymi do kontroli wykonania budżetu państwa w 2015 r., kontrola dochodów budżetowych w części 21 – Gospodarka morską została ograniczona do przeprowadzenia analizy porównawczej danych ujętych w rocznym sprawozdaniu Rb-27 z wykonania planu dochodów budżetowych, w związku z tym nie uwzględnia się kwoty dochodów przy ustalaniu wartości G i nie dokonuje się oceny cząstkowej dla dochodów.

Załącznik 6. Wykaz organów, którym przekazano informację o wynikach kontroli

1. Prezydent Rzeczypospolitej Polskiej
2. Marszałek Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej
3. Marszałek Senatu Rzeczypospolitej Polskiej
4. Minister Finansów
5. Prezes Rady Ministrów
6. Prezes Trybunału Konstytucyjnego
7. Rzecznik Praw Obywatelskich
8. Sejmowa Komisja Finansów Publicznych
9. Sejmowa Komisja do Spraw Kontroli Państwowej
10. Sejmowa Komisja Gospodarki Morskiej i Żeglugi Śródlądowej
11. Sejmowa Komisja Infrastruktury
12. Minister Gospodarki Morskiej i Żeglugi Śródlądowej